

Suuren valiokunnan mietintö N:o 47 hallituksen esityksen johdosta laiksi koulujärjestelmän perusteista.

Suuri valiokunta on, käsiteltyään yllämainitun asian sekä sen yhteydessä lakialoitteet: ed. Leinosen n:o 172 (1966 vp.), ed. Tiekson ym. n:o 173 (1966 vp.), siltä osin kuin se koskee ehdotusta laiksi koulujärjestelmän perusteista, ed. Lujan ym. n:o 200 (1966 vp.), ed. Teirin ym. n:o 143, ed. Leivo-Larssonin n:o 144, ed. Eskmanin n:o 145, ed. Ahosen ym. n:o 146, ed. Uusitalon ym. n:o 147, ed. T. Salonen ym. n:o 148 ja ed. Sillantaution

ym. n:o 149 (kaikki 1967 vp.) sekä ed. Hanhirovan ym. n:o 1, päättänyt yhtyä kannattamaan sivistysvaliokunnan mietinnössä n:o 1 tehtyjä ehdotuksia jäljempänä näkyvin muutoksin ja ehdottaa siis kunnioittaen,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Laki

koulujärjestelmän perusteista.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku.

Koulujärjestelmä.

1—4 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

2 luku.

Peruskoulu.

5 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

6 §.

Peruskoulun opetussuunnitelmaan tulee sisältyä, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, uskontoa, ympäristöoppia, äidinkieltä, vierasta kieltä, toista kotimaista kieltä, historiaa, yhteiskuntaoppia, kansalaistaitoa, matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa, luonnonhistoriaa, maantietoa, liikuntaa, kuvaamataittoa,

musiikkia, käsityötä, kotitaloutta sekä elinkeinoelämään keskeisesti liittyviä, ammatinvalinnan edellytyksiä lisääviä oppiaineita ja käytännöllisiä harjoituksia. (Poist.) Peruskoulun opetussuunnitelmaan voi kuulua kasvatukselliseen ja opetukselliseen ohjaukseen sekä ammatinvalinnanohjaukseen varattuja tunteja. Ruotsinkielisen peruskoulun ala-asteen opetussuunnitelmaan voi kuulua myös yksi vapaaehtoinen aine. Oppilas voidaan, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, vapauttaa kaikille oppilaille yhteisen aineen opiskelusta. Erityiskoulujen ja -luokkien osalta voidaan poiketa edellä tässä pykälässä olevista säännöksistä, niin kuin asetuksella säädetään.

Viidelle tai useammalle oppilaalle, jotka on uskonnonvapauslain nojalla vapautettu koulussa annettavasta uskonnon opetuksesta ja jotka eivät saa vastaavaa opetusta koulun ulkopuolellakaan, opetetaan uskonnon sijasta uskontojen historiaa ja siveysoppia. Milloin koulun yleisestä uskonnon opetuksesta on us-

konnonvapauslain mukaisesti vapautettu vähintään viisi samaan tunnustukseen kuuluvaa oppilasta ja heidän huoltajansa vaativat heille tämän tunnustuksen mukaista uskonnon opetusta, on sitä koulussa annettava.

(3, 4 ja 5 mom. kuten 4, 5 ja 6 mom. sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

7 §.

(1 ja 2 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Peruskoulun yläasteen piirin muodostamiseen vaadittavasta oppilasmäärästä säädetään asetuksella, ja on tällöin otettava huomioon koulun järjestämiseen vaikuttavien yleisten vaatimusten lisäksi harvan asutuksen, vaikeiden liikenneolojen (poist.) tai muiden sellaisten olosuhteiden asettamat erityiset vaatimukset.

(4 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

3 luku.

Hallinto.

8 §.

(1 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Kouluhallituksen alaisina piirihallintoviranomaisina ovat kansakouluntarkastajat tai, mikäli niin erikseen säädetään, lääninhallitukset.

(Poist.)

9—12 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

4 luku.

Kunnan koululaitoksen järjestäminen.

13 ja 14 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

15 §.

(1 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

(Poist.) Valtioneuvosto voi asianomaista kuntaa kuultuaan muuttaa toimeenpanosuunnitelmaa, milloin se lain toimeenpanon kannalta on tarkoituksenmukaista, ja erityisesti syystä myöntää pitennystä siinä asetettuun määräaikaan.

(3 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

16—23 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

5 luku.

Peruskoulun valtionavustus.

24 §.

(1 ja 2 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Rakennuskustannuksiin kunnille annettava valtionapu ja kuoletuslaina vuosina 1970—71 on valtioneuvoston vuosittain vahvistaman kuntien kantokykyluokituksen mukaan seuraava:

(Taulukko kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

(4, 5 ja 6 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

25 §.

(1, 2 ja 3 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Valtiolta saadun lainan maksamiseen myönnetty avustus käytetään lainan lyhentämiseen. Muu tässä pykälässä tarkoitettu valtionapu ja kuoletuslaina suoritetaan täysille kymmenille markkoille pyöristettynä valtioneuvoston määrääminä valtion obligaatioina, joiden nimellisarvo on vähintään sata markkaa, takaisinmaksuaika enintään kymmenen vuotta ja vuotuinen korko seitsemän prosenttia. (Poist.) Valtionapu ja kuoletuslaina, jota ei voida suorittaa obligaatioina, maksetaan rahana.

26 §.

Kunta saa vuosina 1970—71 vuotuista valtionapua 85—90 prosenttia niistä peruskoulun todellisista käyttömenoista, jotka johtuvat opettajien ja asuntolanhoitajien laissa määrättyistä palkoista ja lakkautuspalkoista sekä niistä menevistä työnantajan sosiaaliturvamaksuista (poist.), ja 86—95 prosenttia peruskoulun niistä todellisista käyttömenoista, jotka johtuvat oppilasasuntoloista sekä oppilaiden majoituksesta ja kyydityksestä, sekä 5—95 prosenttia 2 momentissa tarkoitetuista peruskoulun muista käyttömenoista siten, että valtionapu on 24 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kuntien kantokykyluokituksen mukaan seuraava:

	85—90 prosentin valtionapu	86—95 prosentin valtionapu	5—95 prosentin valtionapu
1 luokassa ...	90.0 %	95 %	95 %
2 „ ...	89.5 %	94 %	85 %
3 „ ...	89.0 %	93 %	75 %
4 „ ...	88.5 %	92 %	65 %
5 „ ...	88.0 %	91 %	55 %
6 „ ...	87.5 %	90 %	45 %
7 „ ...	87.0 %	89 %	35 %
8 „ ...	86.5 %	88 %	25 %
9 „ ...	86.0 %	87 %	15 %
10 „ ...	85.0 %	86 %	5 %

Edellä 1 momentissa tarkoitetuiksi valtionapuun oikeuttaviksi peruskoulun muiksi käyttömenoiksi luetaan:

(1 kohta kuten 5 momentin 1 kohta sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

2) muut kuin 1 kohdassa tarkoitettut käyttomenot, joiden oppilasta kohden lasketun määrän valtioneuvosto vuosittain todellisten keskimääräisten kustannusten perusteella vahvistaa asutuksen rakenteen puolesta erityyppisiä kuntia varten ja joihin ei lueta rakennuspääoman korkoa ja kuoletusta, velkojen korkoja ja kuoletuksia, oppilaiden terveydenhoidon, hampaanhoidon ja kesäsiirtolain kustannuksia eikä hallinnon kustannuksia.

(3 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

(4 mom. kuten 6 mom. sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Mitä 1—4 momentissa on säädetty, on vastaavasti voimassa niistä kustannuksista, jotka kunnalle aiheutuvat peruskouluopetuksen järjestämisestä 21 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Samalla suuri valiokuntakin puolestaan ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hylätä lakialoitteisiin n:o 172 (1966 vp.), 200 (1966 vp.), 143—149 (1967 vp.) ja

Helsingissä 16 päivänä toukokuuta 1968.

Asetuksella säädetään, mikä osa 21 §:ssä tarkoitettujen yksityisen oppikoulun menoista luetaan peruskoulua vastaavien luokkien osalle silloin, kun koulu käsittää myös lukion.

(6 mom. kuten 8 mom. sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Edellä 1 (poist.) momentin mukaan määrättyä valtionavusta on vähennettävä ne avustussuoritukset, jotka kunta on maksanut muulle yksityiselle oppikoululle kuin 21 §:ssä tarkoitettulle siinä koulua käyneiden oppivelvollisten osalta.

(Poist.)

27 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

6 luku.

Erinäisiä säännöksiä.

28—31 §.

(Kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

32 §.

(1 mom. kuten sivistysvaliokunnan mietinnössä.)

Asetuksella annetaan säännökset myös tässä laissa tarkoitettujen koulujärjestelmän kehittämistä varten tarpeellisen kokeilutoiminnan järjestämisestä, ja voidaan tällöin poiketa peruskoulun vuosiluokkia, oppiaineita ja opetussuunnitelmaa koskevista tämän lain säännöksistä.

33 §.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1970.

1 sisältyvät lakiehdotukset sekä lakialoitteeseen n:o 173 (1966 vp.) sisältyvän ehdotuksen laiksi koulujärjestelmän perusteista.